

گفت و گو

محمدجواد شرافت

حاج آقا اگر مشهد نباشند

کربلا هستند

■ با شنیدن نام استاد مؤید چه خاطره‌ای به ذهن شما خطور می‌کند؟

وقتی نوجوان بودم و از حاج‌آقای طاهری، مداح شناخته‌شده کشور، این بیت را شنیدم: «سرمایه محبت زهراست دین من / من دین خویش را به دو دنیا نمی‌دهم»، آن را حفظ کردم و بعدها که وارد فضای شعر شدم، دریافتم این شعراز استاد مؤید است. با ایشان مأنوس بودم. گاهی توفیق می‌شد، در مشهد ایشان را در محافل، زیارت می‌کردم. چند سفر که به عتبات عالیات مشرف شدم، آن هم در موقعیت‌های مختلف زمانی مانند محرم، غدیر، شعبان و... بدون استثنا استاد را در کربلا و نجف می‌دیدم. برایم خیلی جالب بود. بعدها یکی از آقازاده‌هایشان به من گفتند حاج‌آقا اگر مشهد نباشند، کربلا هستند.

■ مهم‌ترین درسی که از استاد مؤید آموختید، چه بود؟

افتادگی، تواضع، صدق و صفای باطن و عاشقانی که ایشان برای ما درس بود. بعضی‌ها فقط شاعرند، اما مهم این است که شاعری عاشق و صادق باشیم. استاد مؤید عاشقانه، شاعرانه و صادقانه به محضر معصومین (علیهم‌السلام) عرض ارادت کرده‌اند. نتیجه‌اش هم شده رباعی‌ها و تک‌بیت‌هایی که در این سال‌ها به دل مخاطبان نشست و بر زبان مردم جاری شده است. خیلی‌ها در حرم امام رضا (ع) این بیت ایشان را زمزمه می‌کنند: «دیدم همه جا بر درودیوار حریمت / جایی ننوشته است گنهگار نیاید» یا «آن دل که شکسته‌تر بود پیش‌تر است» در وصف امام رضا (ع) و ابیات فراوان درباره امیرالمؤمنین (ع)، عاشورا و... این‌ها چون اذدل برآمده، بر دل هم نشسته و این برای ما شاعران جوان درس است.

■ درباره کتاب «از دیار روشنی» بفرمایید که در آن مجموعه‌ای از اشعار استاد مؤید را گردآوری کرده‌اید.

«از دیار روشنی» گزیده شعری از شاعران آیینی کشور است که به پیشنهاد دوستان در نشر امیرکبیر در قالب مجموعه «آستان پاکان» به چاپ رسید. در این مجموعه، اشعار ولایی استاد رضا مؤید، استاد غلامرضا شکوهی و استاد غفور زاده (شفق) گلچین شده است. کتاب دیگر این مجموعه «حسینیه دل» نام دارد که به آثار استاد حبیب‌ا... چاپچیان، استاد غلامرضا سازگار و استاد علی انسانی پرداخته است.

رمزوراز جاودانه شدن استاد مؤید در نگاه مردم

محدثی خراسانی

با سروده‌هایش به خوبی توانست خلائی با عنوان شعر قابل فهم توده مردم را برطرف کند.

■ حلقه اتصال قوی میان شاعران و مداحان

مؤید با شعرهایی که می‌سرود در بزنگاه‌های مختلف مذهبی، سیاسی، دفاع مقدس و انقلاب حضور پررنگی داشت و یکی از صداهای رسای شعر ارزشی روزگار ما بود. شاعران خراسان زبان شعری روان، سهل و ممتنع دارند و شعر سیدرضا مؤید نیز این ویژگی مهم را دارد. این شاعر اهل بیت، ضمن شاعرانه سرودن شعر آیینی استعداد برجسته‌تری داشت و با سروده‌های روان، شعر خود را در حافظه مردم کشور ماندگار کرد. سیدرضا مؤید انسانی اهل ذکر، عبادات، زیارات و دارای رفتار ارتباطی شایسته با مردم بود، به همین دلیل این شاعر برجسته در چشم مردم بسیار دوست‌داشتنی و قابل احترام بود. مؤید را می‌توان یکی از نقاط قوت شعر آیینی خراسان در قرن

آثار آیینی زنده یاد سید رضا مؤید، چه در سال‌های پیش و چه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نه تنها در خراسان بلکه در سطح ملی مطرح بوده و سروده‌های این شاعر برجسته به صورت گسترده، مورد استفاده تعداد زیادی از مداحان و مرثیه‌خوان‌های اهل بیت (ع) بوده است. شعر آیینی به دلیل این که بیشترین مخاطبانش از میان توده مردم هستند همواره دارای جایگاه و اهمیت ویژه‌ای بوده است. در این سبک، به زبان مردم سخن گفتن و درعین حال رعایت اصول وقواعد شعری اهمیت ویژه‌ای دارد که استاد مؤید از آن آگاهی داشت و همین شناخت باعث شده بود شعرش مورد استقبال تعداد زیادی از مداحان قرار گیرد و در نتیجه بین مردم بیشتر شنیده شود. به عبارت روشن‌تر او شاعری از مردم بود که برای مردم می‌سرود و

باورهای ولایی در شعر مؤید

بیشتر اشعاری که در مراسم آیینی امروز ما خوانده می‌شود، حاصل ذوق این شاعر شهیر است

محمدعلی مجاهدی دبیر دایمی شعر و ادبیات آیینی کشور

محمدعلی مجاهدی دبیر دایمی شعر و ادبیات آیینی کشور، درباره ویژگی‌های شعر زنده‌یاد سیدرضا مؤید خراسانی گفت: استاد مؤید از شاعران پیش کسوت و پرآوازه شعر آیینی بود. این شاعر در شعر آیینی امروز، جایگاه بسیار شاخصی دارد و سروده‌های ایشان که از ژرفای دل برخاسته است به‌آسانی با مخاطبانش ارتباط برقرار می‌کند. بیشتر اشعاری که در مراسم آیینی امروز ما در مرثیه و منقبت اهل بیت (ع) خوانده می‌شود، حاصل ذوق این شاعر شهیر است.

وی افزود: شعر زنده‌یاد سیدرضا مؤید به دلیل سادگی و بی‌پیرایگی به راحتی با عموم مخاطبان ارتباط برقرار می‌کند. مؤید همواره به دور از اصطلاح‌های عرفانی، حکمی و فلسفی، با زبانی شیوا و روان شعر می‌گفت و سروده‌هایش از باورهای ولایی او می‌جوشید. سبک شعری سیدرضا مؤید، خاص خود اوست. در مشهد شاعران آیینی برجسته‌ای از جمله محمدجواد غفورزاده شفق داریم که در شعر آیینی جایگاه بسیار خاصی دارند و امیدوارم این شاعران را تا زمانی که در قید حیات هستند، قدر بدانیم. این عزیزان سرمایه‌های شعر آیینی کشورند و تا زمانی که فردی دیگر بیاید - البته اگر بتواند در حد و اندازه این شاعران، ظاهر شود - و جای این شاعران را پر کند، حداقل ۵۰ سال زمان می‌برد. جامعه ادبی ما باید بداند که عمق این مصیبت تا چه حد عظیم است.

پدر شعر آیینی کشور تصریح کرد: بی‌تردید نام و یاد این شاعر پیش کسوت در ذهن شعر معاصرمان ماندگار است. ایشان جزو شاعران آیینی بی‌حاشیه، متعهد و متدین بودند. امیدوارم جامعه ادبی ایران، مراسم بزرگداشت شایسته‌ای را برای این شاعر آیینی برگزار کنند. بنده نیز به عنوان دبیر دایمی شعر و ادبیات آیینی کشور این ضایعه را به جامعه شعر آیینی در سراسر نقاط میهن عزیزمان تسلیت می‌گویم و امیدوارم راه و روش این شاعر پرتلاش و تأثیرگذار، چراغ راهی برای شاعران آیینی جوان ما باشد.

گشاینده پنجره‌های باز نشده عاشورا و کربلا

حسین اسرافیلی

■ استاد مؤید خراسانی چه جایگاهی در شعر آیینی داشتند؟

استاد مؤید از پیش کسوت‌های شعر آیینی در خراسان بودند و آثارشان همیشه مورد توجه اهالی شعر بوده است. ایشان حتی در زندگی خصوصی هم پا به پای هیئت‌ها و اهالی شعر بودند. شعر را هیچ‌وقت از بالا ندیدند و خودشان را یک شاعر آیینی و دینی می‌دانستند؛ به ویژه در نوحه‌ها کارشان دلنشین و زیباست و از بسیاری از افراد این حوزه پیشتر و شعرشان ارجمندتر است.

■ ایشان در تربیت شاعران جوان شعر آیینی چه نقشی ایفا کردند؟

شعر استاد مؤید از نگاه موسیقایی و رعایت اصول شعری و ظرافت‌های شعر آیینی، همیشه پیش‌قراول بوده و قطعاً تأثیرش بر شاعران جوان آیینی چشمگیر است. این بزرگوار که خداوند با اجداد مطهرش محشور بدارد، قدم در مسیری گذاشتند که شاعران جوان، افتخارشان این بود که در شعرخوانی‌های ایشان حضور دارند و از راهنمایی ایشان بهره می‌گیرند؛ البته شاید به دلیل سکونت ایشان در مشهد و حضور کمتر در مجالس عمومی شعر، بعضی‌ها کمتر با ایشان آشنا باشند، ولی قطعاً از بزرگان شعر آیینی ما هستند.

■ از نظر شما مهم‌ترین ویژگی شعر استاد مؤید چیست؟
پرهیز از شاعرانگی‌هایی که شاید در آثار غیر آیینی وجود دارد، پرداختن به نکات ظریف شعر آیینی و پنجره‌های نامشکوف عاشورا و کربلا.